

40.

KAZI SONUÇLARI TOPLANTISI 1. CİLT

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

40.
KAZI SONUÇLARI
TOPLANTISI
1. CİLT

07-11 MAYIS 2018
ÇANAKKALE

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayın No: 3627-1
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayın No: 183-1

YAYINA HAZIRLAYAN
Dr. Adil ZME

07-11 Mayıs 2018 tarihlerinde gerçekleştirilen
40. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu,
anakkale Onsekiz Mart niversitesi'nin katkılarıyla
gerçekleştirilmiştir.

Kapak ve Uygulama
Arel Grsel Tanıtım San. Tic. Ltd. şti.

e-ISSN: 3667-8845

Kapak Fotoęrafı: *Rüstem ASLAN*
Troya renyeri 2017 Yılı Kazı alışmaları

Not : Kazı raporları, dil ve yazım açısından Dr. Adil zme tarafından denetlenmiştir.
Yayımlanan yazıların içeriğinden yazarları sorumludur.

Ankara 2019

40. ULUSLARARASI KAZI, ARAŞTIRMA VE ARKEOMETRİ SEMPOZYUMU BİLİM KURULU

SCIENTIFIC COMMITTEE OF 40th INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF EXCAVATIONS, SURVEYS AND ARCHAEOOMETRY

Prof. Dr. Nurettin ARSLAN	(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü Başkanı-Assos Kazı Başkanı)
Prof. Dr. Rüstem ASLAN	(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü, Troia Kazı Başkanı)
Prof. Dr. Andreas SCHACHNER	(Boğazköy-Hattuşaş Kazı Başkanı)
Prof. Dr. Turan TAKAOĞLU	(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı Başkanı)
Doç. Dr. Olivier Can HENRY	(Labraunda Kazı Başkanı)
Prof. Dr. Onur ÖZBEK	(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Prehistorya Anabilim Dalı Başkanı)
Prof. Dr. Timothy HARRISON	(Tell Tayınat Kazı Başkanı)
Doç. Dr. Göksel SAZCI	(Maydos-Kilisetepe Kazı Başkanı)
Prof. Dr. Marcella FRANGIPANE	(Aslantepe Kazı Başkanı)
Doç. Dr. Aslı Erim ÖZDOĞAN	(Çayönü Kazı Başkanı)
Prof. Dr. Michael HOFF	(Antiocheia Ad Cragum Kazı Başkanı)
Dr. Masako OMURA	(Yassihöyük Kazı Başkanı)

ULUSLARARASI KAZI, ARAŞTIRMA VE ARKEOMETRİ SEMPOZYUMU YAYIN KURALLARI

Göndereceğiniz bildiri metinlerinin aŐağıda belirtilen kurallara uygun olarak gönderilmesi, kitabın zamanında basımı ve kaliteli bir yayın hazırlanması açısından önem taşımaktadır. Bildirilerin yazımında kitaptaki sayfa düzeni esas alınarak;

- * Yazıların A4 kağıda, üstten 5.5 cm. alttan 5 cm. soldan 4.5 cm. sağdan 3 cm. lik bir boşluk bırakılarak, 10 punto ile, bir satır aralığı olacak şekilde, Times New Roman fontu ile en fazla 10 sayfa yazılmalı,
- * Başlık 14 punto, büyük harf ve bold olacak şekilde yazılmalı,
- * Bildiri sahiplerinin isimleri başlığın altında, sağ üstte yer almalı, alt alta sıralanmalı ve unvan kullanılmamalı,
- * Metinde ana başlıklar büyük harflerle ve italik, alt başlıklar, baş harfleri büyük ve italik olarak yazılmalı,
- * Metin içinde geçen yabancı sözcük ve terimler, örneğın “*in-situ*” italik olarak yazılmalı,
- * Metin içinde Milattan Önce gibi çok alışıl gelmiş kısaltmalar dışında kısaltma kullanılmamalı, Milattan Önce ve sonra kısaltması: M.Ö., M.S. Erken Tunç Çağı: ETÇ olarak kullanılmalıdır.
- * Bölge adlarının ilk harfleri, aynı şekilde yer, coğrafya ve kurum adlarının ilk harfleri büyük yazılmalıdır. Örneğın: Doğı Anadolu, Yakın Doğı, Avrupa, Akdeniz Bölgesi, Dicle Nehri, Ankara Üniversitesi, Türk Tarih Kurumu gibi.
- * Ölçü ve ağırlıklar m. cm. mm. lt. gr. şeklinde yazılmalı,
- * Dipnotlar metnin altında ve metin içinde numaraları belirtilerek, 8 puntoda yazılmalı,
- * Dipnot ve kaynakçada (bibliyografya) kitap ve dergi isimleri italik yazılmalı,
- * Harita, çizim ve resimler 15 adetten fazla olmamalı, fotoğraflar JPG veya TIFF olarak gönderilmeli, gönderilen resimlerin çözünürlüğünün en az 300 pixel/ inch olmalı,
- * Çizimlere (Çizim: 1), resimlere (Resim: 1), haritalara (Harita: 1) olarak alt yazı yazılmalı ve kesinlikle levha sistemi kullanılmamalı,
- * Yayım için telif anlaşması gerektiren Googleearth gibi görseller kullanılmamalı,
- * Bildirilere, ilk sayfanın altında, dipnotlardan önce bütün yazarların mutlaka isim, unvan, e-mail ve yazışma adresi yazılmalıdır.

Yayınlanacak bildiri sayısının artması, kitapların zamanında basımını güçleştirdiğinden, bildirilerinizin sempozyum sırasında teslim edilmesi ya da en geç **1 Ağustos tarihine kadar**, yayinlar@kulturturizm.gov.tr e-mail adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Yayın kurallarına uymayan ve geç gönderilen bildirimler kesinlikle yayınlanmayacaktır.

PUBLICATION INSTRUCTIONS

The papers presented in the International Symposium of Excavations, Surveys and Archaeometry will be published as before.

In order to complete a high-quality print in time, we kindly request you to send the paper texts in the format specified below:

1. Texts should be written in 10 pages on A4 paper, with Times New Roman and 10 type size within a space of 13.5x19 cm. Line spacing should be 10 points.
2. Heading should be written in bold with 14 typesize and with 14 points of line space. Main headings should be written with capitals, sub-headings with lower letters. Both types of headings should be written in italics.
3. Footnotes should be placed at the bottom of the pages, with their numbers indicated in the text. Footnote texts should be written with 8 type size and line space of 8 points.
4. Book and periodical titles in the footnotes and bibliography should be written in italics.
5. Total number of drawings and photos should not exceed 15. Photos should be either in JPG or TIFF format with at least 300 dpi solution and sent in a separate file.
6. Captions should be added to drawings (Drawing:), photos (Photo:) and maps (Map:). Plate system should not be used.
7. Authors must indicate their names, titles and contact information in their papers.
8. Digital text of the paper should be added to the print-out and both texts should be identical. Otherwise the digital version will be considered default.

As sudden accumulation of papers makes it difficult to complete printing in time, papers should either be submitted during the symposium or sent to yayinlar@kulturturizm.gov.tr until the 1st of August.

The papers that fail to comply with those instructions or that are sent after the deadline will not be published on no account.

İÇİNDEKİLER

Abuzer KIZIL, Taylan DOĞAN Euromos 2017 Yılı Çalışmaları.....	1
Adnan DİLER, Bekir ÖZER, Hülya BULUT, Şahin GÜMÜŞ, Gözde ADIGÜZEL, Sevilay Zeynep YILDIZ Pedasa 2017	19
Ahmet Cem ERKMAN, Şakir Önder ÖZKURT Kurutlu Kazısı (2017).....	43
Ahmet ÇAYCI, Zekeriya ŞİMŞİR Gevale Kalesi 2017 Yılı Kazı Çalışmaları.....	49
Akın ERSOY, Binnur GÜRLER, Hakan GÖNCÜ Antik Smyrna/İzmir, 2017	63
Alessandra RİCCI The Küçüyalı Arkeopark (İstanbul), 2014–2015: Excavation, Conservation and Public Archaeology	79
Ali BAŞ, Remzi DURAN, Şükrü DURSUN, Ayben KAYIN 2017 Yılı Keykubadiye Sarayı Kazısı.....	103
Ali BORAN, Halil SÖZLÜ, Razan AYKAÇ Silifke Kalesi 2017 Yılı Kazı Çalışmaları	123
Ali Yalçın TAVUKÇU, Akın TEMÜR, Zerrin AYDIN TAVUKÇU, Mesut CEYLAN, Sinem COŞKUN, Kasım EKER Alabanda 2017	147
Annalisa POLOSA Elaiussa Sebaste 2015–2017 Excavation and Conservation Works	161
Andreas SCHACHNER 2017 Yılı Boğazköy–Hattuşa'da Kazı ve Restorasyon Çalışmaları	179
Aslı ÖZYAR, Elif ÜNLÜ, Türkan PİLAVCI, Serdar YALÇIN, Amanda FILMYER, Virginia VERARDI, Taha YURTTAŞ, Kutay ŞEN, Marta KOUMARI Tarsus–Gözlükule 2017 Yılı Kazısı.....	201

K. Aslıhan YENER, Murat AKAR, Müge BULU Aşçana Höyük, Alalah 2017 Yılı Çalışmaları.....	217
Asuman BALDIRAN İsos Antik Kenti 2017 Yılı Çalışmaları	237
S. Yücel ŞENYURT, Atakan AKÇAY, Mehmet CEVHER, İlkay AKLAN, Seda KARA Ovaören 2017 Yılı Kazı Çalışmaları.....	251
Atila ENGİN, Engin ÖZGEN, Aydoğan BOZKURT, Derya BOZKURT, Ali ÖZER Oylum Höyük 2017.....	271
Aygün EKİN MERİÇ, Ali Kazım ÖZ, Nezihat KÖŞKLÜK KAYA, Fatih Hakan KAYA, Nihal KARDORUK İznik Roma Tiyatrosu 2017 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları	293
Ayla SEVİM EROL, Alper Yener YAVUZ, Serdar MAYDA, Erhan TARHAN, Çilem SÖNMEZ SÖZER, Hakan MUTLU, Ahmet İhsan AYTEK Çorakyerler Kazısı 2017 Yılı Çalışmaları	311
Bahadır DUMAN Tripolis 2017 Kazı ve Restorasyon Çalışmaları	325
V. Belgin DEMİRSAR ARLI İznik Çini Fırınları Kazısı 2017 Yılı Çalışmaları	345
Bilal SÖĞÜT, Zeliha GİDER BÜYÜKÖZER Stratonikeia ve Lagina 2017 Yılı Çalışmaları	361
Bilge HÜR MÜZLÜ, Hüseyin KÖKER, Mustafa AKASLAN, Lidewijde De JONG, İlkay ATAV KÖKER, Ahmet MÖREL, Burak SÖNMEZ, Meltem AYAŞAN, Arie Kai BROWNE Seleukeia Sidera Antik Kenti Temizlik - Düzenleme ve Ölçüm Çalışmaları	385
Bora UYSAL, Ali ÇİFÇİ Elbistan Karahöyük Kazısı 2017.....	397
C. Brian ROSE, Ayşe GÜRSAN SALZMANN Gordion 2017	411

D. Burcu ERCİYAS, Mustafa N. TATBUL Komana 2017 Yılı Kazı Çalışmaları	425
Burçin ERDOĞU, Çiğdem ATAKUMAN, Nejat YÜCEL Gökçeada Uğurlu-Zeytinlik 2017 Yılı Kazı Çalışmaları	437
Celal ŞİMŞEK 2017 Yılı Laodikeia Çalışmaları	445
Celil ARSLAN 2017 Yılı Eski Ahlat Şehri Kazısı	471
Christopher H. ROOSEVELT, Sinan ÜNLÜSOY, Christina LUKE Kaymakçı Arkeoloji Projesi: 2016-2017 Yılları Kazı ve Araştırma Sonuçları	487
Claire BARAT, Emine KÖKER GÖKÇE Porsuk-Zeyve Höyük 2017 Yılı Kazısı	505
Coskun ÖZGÜNEL, Davut KAPLAN, Tayyar GÜRDAL 2017 Yılı Gülpınar / Smintheion Kazıları (38.Yıl)	517
Deniz YAŞIN, Gamze KAYNAK, Fatih BAYTAROĞLU, Reyhan Ece ŞENTÜRK, Zehra ÇAKAN, Sibel TORPİL, Mehmet BOZ, Erkan ÖZEROL, Nedim DERVİŞOĞLU Tepebağ Höyük 2017 Yılı Kazı Çalışmaları	531
Şengül Dilek FUL, Murat TEKİN, Emine Saka AKIN 2017 Yılı Sebastopolis Antik Kenti Kazı Çalışmaları	553
Elif GENÇ, Birgül YILDIZ KÖSE Doğanpınar Barajı Tilbaşar Höyük 2017 Yılı Kazısı	565
Elif ÖZER, Murat TAŞKIRAN Aizanoi 2017 Sezonu Kazı ve Araştırmaları	581
Elif Tül TULUNAY et alii Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazı Projesi: 2017 Yılı Kazısı	603
Emel ERTEN, Murat ÖZYILDIRIM, Tuna AKÇAY, Yavuz YEĞİN Mersin Silifke Olba Kazıları: 2017 Dönemi Çalışmaları	627

E. Emine NAZA–DÖNMEZ, Şeyda ALGAÇ, Tolga AYDIN Amasya–Harşena Kalesi ve Kızlar Sarayı Kazısı 2017 Dönemi Çalışmaları	641
Michael BLÖMER, Dilek ÇOBANOĞLU, Engelbert WINTER 2017 Yılı Doliche Kazı Sezonu	651
Ergin AKDENİZ, Aydın ERÖN, Nihal AKILLI 2017 Yılı Thyateira ve Hastane Höyüğü Kazıları	671
Erdal ESER, Meryem ACARA ESER, M. ŞAHİN Divriği Kalesi Kazısı: 2017	683
Ergül KODAŞ, Nihat ERDOĞAN Boncuklu Tarla 2017 Yılı Kazıları	693
Erkan KONYAR, Bülent GENÇ, H. Banu KONYAR, Armağan TAN, Anıl YILMAZ, Can AVCI Eski Van Şehri, Kalesi ve Höyüğü Kazıları 2017 Yılı Çalışmaları	711

AİZANOİ 2017 SEZONU KAZI VE ARAŞTIRMALARI

Elif ÖZER*
Murat TAŞKIRAN

Aizanoi 2017 sezonu kazı ve araştırmaları 31 uzman, 24 öğrenci, 9 işçi ve Konya Müzesi'nden bakanlık temsilcisi Hasan Uğuz ile birlikte 55 kişilik bir ekip ile 22.05- 23.08.2017 tarihleri arasında 3 ay (94 gün) devam etmiştir.

KAZI ÇALIŞMALARI

Kuzey nekropoliste, *odeon/bouleterion* restorasyon ön hazırlık için sondaj kazısı ve Penkalas Projesi'nde duvar temeline bakmak için sondaj çalışması olarak yürütülmüştür.

Kuzey Nekropolis Kazısı

Aizanoi kuzey nekropoliste D9D, D9G ve D9E açmalarında çalışılmış ve 6 adet basit toprak mezar tespit edilmiştir (Resim: 1-3).

Mezar 1 (A17.D9D.M01): D9D açmasında yapılan çalışmada açmanın güneydoğu köşesinde 1027.814 m. kotta tespit edilmiştir. Doğu batı yönlü, *inhu-*

* Prof. Dr. Elif ÖZER, Aizanoi Kazı Başkanı, Pamukkale Üni. Fen-Ed. Fak. Arkeoloji Böl. Kampüs-Denizli/TÜRKİYE. Posta: aizanoikazisi@gmail.com
Dr. Arş.Gör. Murat TAŞKIRAN, Aizanoi Kazı Başkan Yardımcısı, Pamukkale Üni. Fen-Ed. Fak. Arkeoloji Böl. Kampüs-Denizli/TÜRKİYE. E-Posta: aizanoikazisi@gmail.com
2017 Kazı sezonunda bize destek veren kurumlar; kazı ana sponsoru Halk Yatırım, Kütahya Valiliği ve Kütahya İl Özel İdaresi, Çavdarhisar Kaymakamlığı ve Çavdarhisar Belediyesi'dir. Tüm kurumlara ve Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tüm personeline burada bir kez daha teşekkür ederiz.

masyon ve dorsal yatırılmış olasılıkla yetişkin bir kadına (A17.D9D.M01.B01) ait basit toprak mezardır. Mezarın etrafı moloz taşlarla sınırlandırılmıştır. Bireyin başı doğuda, yüzü ise kuzeye çevrilmiştir.

Mezar 2 (A17.D9D.M02): Biri 2-3 yaşlarında bir çocuğa, diğeri yetişkin birine (kadın?) ait *kremasyon* gömülü doğu batı yönünde basit toprak mezardır. İlk *kremasyon* (A17.D9D.M02.B01) pişmiş toprak bir meşale¹ içinde ve çocuğa ait gömüdür (Resim: 1-2). *Kremasyon* kabın batısında aynı kodda mezarla ilişkili olduğu düşünülen kırık cam *unguentarium* parçaları ile kırık kandil parçaları bulunmuştur. Diğer yetişkin kremasyon gömüsü ise çocuk kremasyonunun güneyinde tespit edilmiştir. Bir adet Cladius Dönemine ait bronz sikke, bireyin yanmış kafatası kemiklerinin yanında ve batısında bulunduğu için olasılıkla bireyin ağzına konmuştur. Mezar içinde yetişkin gömüsünün çivilerle tutturulan ahşap sedyede yapıldığını işaret eden 13 adet demir çivi ile kabara çiviler ve 1 adet demir ahşap aksamı bulunmuştur². Mezarın kuzeybatısında M.S. 1. yy.a tarihlendirilen bir adet pişmiş toprak *bulbous* formlu *unguentarium* tespit edilmiştir³. Sikke ve *unguentarium* formuna göre mezar M.S. 1. yy. başı-ortasına ait olmalıdır.

Mezar 3 (A17.D9D.M03): D9D kuzey genişleme alanında yapılan çalışmalarda 1027.663 m. kotta *inhumasyon* gömülü kuzeybatı-güneydoğu yönlü basit toprak mezar tespit edilmiştir (Resim: 1-2). *Dorsal* yatırılan bireyin başı güneydoğudadır. Ayak ucunda 2 adet, sağ ayağının yanında ve güneyinde 2 adet, sağ kolunun yanında 1 adet, sol kolunun yanında 1 adet, bireyin bacak kemiklerinin güneyinde 1 adet, kafatasının güneyinde 1 adet ve kafatasının yanında ve doğusunda 1 adet olmak üzere toplam 9 adet demir çivi bulunmuştur⁴. Demir çivilerin konumlarına bakıldığında bireyin ve mezarın konturlarında açığa çıktıkları görülmekte ve bireyin ahşap bir sedyede defnedildiğini düşündürmektedir. Bireyin sol ayağının yanında cam *unguentarium*,

1 Pişmiş Toprak meşale (A17.D9D.M02.PT01). Mezar ölçüleri: 120 x 1.05 m

2 1 adet demir çivi (A17.D9D.M02.KB01), Kabara ve demir 5 adet demir çivi (A17.D9D.M02.KB05-KB06-KB07-KB08-KB09), 2 adet demir çivi (A17.D9D.M02.KB10-11), 3 demir çivi (A17.D9D.M02.KB12-13-14)

3 Unguentarium (A17.D9D.M02.PT02)

4 9 adet demir çivi (A17.D9D.M03.KB01-KB02, A17.D9D.M03.KB07, 17.D9D.M03.KB08, A17.D9D.M03.KB10, A17.D9D.M03.KB11, A17.D9D.KB13-14, A17.D9D.M03.KB15)

iki ayak arasında taş kozmetik tablası ve kemik iğne, sağ bacağının yanında bronz *aryballos* ve *aryballosa* ait olduğu düşünülen 3 bronz çivi, boya olduğu düşünülen kırmızı renkli organik madde (?), sağ bacak kemiklerinin yanında, *aryballosun* doğusunda pişmiş toprak kandil, sol kolu ile vücudu arasına sıkıştırılmış bronz ayna ve bu aynanın altında kemik saç iğnesi? ile mezarın güneyinde boyun ve kaide kısımları kırık fuziformlu *unguentarium* tespit edilmiştir⁵. Kandil ve *unguentariumun* form özelliklerine göre mezar M.S. 1. yy.a tarihlendirilmiştir.

Mezar 4 (A17.D9D.M04): İnhumasyon gömülü pişmiş toprak plaka kapaklı basit toprak mezardır. D9D açması kuzey genişleme alanında A17.D9D.M03 numaralı mezarın güneybatısında tespit edilmiştir. Mezar kuzey-güney yönlüdür ve birey dorsal yatırılmış olup, başı güneydedir. Plaka kapağı 5 parça halindedir. Plakaların kaldırılmasının ardından 3 adet pişmiş toprak maşrapa, 1 adet yeşil taş amulet ve 1 adet bronz çan (*tintinabalum*) bulunmuştur⁶. Buluntuların mezardaki bireyin bacak kemiklerinin hemen kuzeybatısında ve mezarla aynı kotta bulunması yüzünden mezarla ilişkili bir sunu alanı olduğu düşünülmüştür. Mezar içinde bireyin bacak kemiklerinin yanında ve kuzeyinde pişmiş toprak meşale ile güneydoğusunda pişmiş toprak kandil ile demir çiviler bulunmuştur⁷. Mezar eşyalarına göre M.S. 1. yy.a tarihlendirilmiştir (Resim: 1-2)

Mezar 5 (A14.D9G.M05): Doğu-batı yönlü, kremasyon gömülü plaka kapaklı basit toprak mezardır. Plaka kapak 3 parça halindedir, ancak doğuda bulunan ve 3 numaralı plakanın üzerine mezarın açık kalan alanını kapatmak amacıyla kırık parça halinde pişmiş toprak bir plaka daha örtülmüştür. Kapağın kaldırılmasının ardından mezarda dorsal pozisyonda yatırılarak yakılan bireye ait iskelet tespit edilmiştir (A17.D9G.M01.B01). Bireyin kafatası

5 Cam *unguentarium* (A17.D9D.M03.KB03), Kozmetik tablası (A17.D9D.M03.KB04), Kemik iğne (A17.D9D.M03.KB05), Bronz *aryballos* (A17.D9D.M03.KB06), *Aryballos* ile ilgili olması gereken 3 bronz çivi (A17.D9D.M03.KB12), Kırmızı organik malzeme (A17.D9D.M03.KB17), Kandil (A17.D9D.M03.PT01), Bronz ayna (A17.D9D.M03.KB09), Kemik saç iğnesi? (A17.D9D.M03.KB16), Fuziformlu *unguentarium* (A17.D9D.M03.PT02)

6 3 adet Maşrapa (A17.D9D.M04.PT03-04-05), yeşil taştan amulet (A17.D9D.M04.KB14), bronz *tintinabalum* (A17.D9D.M04.KB13)

7 Pişmiş toprak meşale (A17.D9D.M04.PT01), Pişmiş toprak kandil (A17.D9D.M04.PT02), 13 adet demir çivi (A17.D9D.M04.KB01-05, A17.D9D.M04.KB06-07, A17.D9D.M04.KB08, A17.D9D.M04.KB09-12, A17.D9D.M04.KB15)

kemikleri ve diş kalıntılarında, başın batıda olduğu anlaşılmıştır. Mezarda tespit edilen yanmış odun közleri ve bireyin yanmış kemiklerinin bir pozisyon vermesi yüzünden birincil *kremasyon* yapıldığı anlaşılmaktadır. Mezar içinde toplam 13 adet demir raptiye çivi, 1 adet bronz sikke ve 1 adet pişmiş toprak bardak bulunmuştur. Pişmiş toprak bardak, bireyin kafatası kemiklerinin güneyinde, bardağın kuzeyinde M.Ö. 58-59'a tarihlenen Nicomedia baskısı Proconsül C. Papirius Carbo'ya ait bronz sikke tespit edilmiştir. Kabara formundaki çiviler bardağın yanında bulunmuş, mezar kısa ve uzun cepheleğinde ise ahşap bir sedye ya da sanduka ile yakıldığı iâşret eden demir çiviler bulunmuştur. Mezarın kuzeydoğu köşesinde yanmış organik kalıntı tespit edilmiş ve meşe tohumu kadehi olduğu anlaşılmıştır (Resim: 3).

Mezar 6 (A17.D9E.M01): Kremasyon gömülü basit toprak mezardır. Doğu-batı yönünde olup, bireyin başı doğu yönünde olmalıdır. Yanmış kemik parçaları, diş kalıntıları ve yanmış odun parçaları ile tespit edilmiştir. Yanmış kemiklerden mezarda bir birey (A17.D9E.M01.B01) bulunduğu anlaşılmıştır. Çene kemiklerinden ve diş köklerinden bireyin başının mezarın doğusunda bulunduğu ve ayakların batıya uzatıldığı anlaşılmaktadır. Mezar 190x50 cm. ölçülerindedir. Kesit düzenleme çalışmasında D9E açması kuzey kesitinde 3 demir çivi ve 1 bronz sikke bulunmuştur. Bu buluntular mezarın kuzeydoğusunda bulunmuştur ve mezar ile bağlantılı olmalıdır. Mezar içinde "L" başlı, dikdörtgen ve uca doğru sivrilen demir çiviler bireyin ayak ucunda ve mezarın batı kısa cephesi boyunca bulunmuştur. Muhtemelen bireyin yatırıldığı ahşap sedye ya da sandukada bağlayıcı eleman olarak kullanılmışlardır. Mezarın güneybatı köşesinde, bireyin ayak ucunda açığa çıkarılan çivilerin 25 cm. güneyinde, diğer çivilerden farklı olarak bot çivisi olarak da kullanılan kabara tipinde 4 adet demir çivi tespit edilmiştir. Mezarın doğusunda, bireyin kafatasının hemen arkasında bulunan demir çiviler diğer kısa cephede bulunanlar ile aynı formda olup, aynı amaçla kullanılmış olmalıdır. Bireyin sol bacak kemiklerinin yanında bulunan demir çivi yine "L" başlı formdadır. Bireyin sol kol kemiklerinin yanında bir aşık kemiği (*astragalus*) tespit edilmiştir⁸.

8 3 adet demir çivi (A17.D9E.KB01, A17.D9E.KB02, A17.D9E.KB03), Bronz sikke (A17.D9E.S01)8 adet "L" başlı demir çivi (A17.D9E.M01.KB01-02-03-04-05-06-07-08), Kabara çivi (A17.D9E.M01.KB09), 3 adet "L" başlı demir çivi (A17.D9E.M01.KB10-11-13-14), 1 adet demir çivi (A17.D9E.M01.KB12), Astragalus (A17.D9E.M01.KB15), Altın yüzük (A17.D9E.M01.KB16)

Bazı antik metinlerde özellikle kadınlar ve çocukların zaman zaman da yaşlı erkeklerin aşık kemiklerini oyun taşı olarak kullandığından söz edilmektedir. Aşık kemikleri oyunların yanı sıra kehanet amacıyla da kullanılan objelerdir. Aşık kemiği *kremasyon* mezarda bulunmasına rağmen üzerinde herhangi bir yanık izi bulunmamaktadır. Bu durum aşık kemiğinin *kremasyon* aşamasından sonra mezara bırakıldığını gösterir. Bireyin karnı üzerinde ve olasılıkla parmağına takılı bırakılan altın bir yüzük bulunmuştur. Yüzüğün kaş kısmı eksiktir. Tipolojik olarak yine kuzey nekropolis kazılarında A12.D9A.M06 numaralı pişmiş toprak plaka kapaklı *kremasyon* gömülü basit toprak mezarda tespit edilen numaralı altın yüzükle benzerdir⁹. Yüzüğün buluntu konumu dikkate alındığında bireyin yakılmadan önce ellerinin karın üzerinde bağlandığı anlaşılmaktadır. Latince “*anulus (anellus), condalium, unculus*”¹⁰ olarak adlandırılan yüzüklerin aksesuar, mühür ve mezar eşyası olarak kullanıldığı bilinmektedir. Bireye ait kafatası kemiklerinin altında 1027.944 m kodda bir çift altın küpe tespit edilmiştir¹¹. Küpe için antik yazarlar ve tapınak kayıtlarında *enotia, enotidia* ya da *enotion, enoidion* olarak geçmektedir¹². Basit halka küpe olarak adlandırılan küpeler M.S. 1. yy.a tarihlendirilmektedir (Resim: 3)

Mezar 7 (A14.D9G.M05): Basit toprak *inhumasyon* mezar. D9G açması düzenleme çalışmasında 2014 yılında bulunan mezarın (A14.D9G.M05) hemen güneyinde 1027.504 m. kodda dağınık halde bir bireye ait kafatası kemikleri tespit edilmiştir. Mezarın güneybatı köşesinden akan toprakla beraber kaydığı anlaşılan kemiklerin devamına ulaşmak amacıyla mezar alanında 1028.013 m. kodda seviye inilmiş, 1027.504 m. koda kadar süren çalışmalarda bireye ait kemiklerin devamına ulaşılamamıştır. Bu kafatası kemiklerinin 2014 yılında bulunan mezarda yer alan ikinci bir bireye ait olduğu anlaşılmıştır (A15.D9G.M05.B02).

9 2012 kremasyon mezarda bulunan ve bu sezon bulunan altın yüzüğe benzeyen diğer altın yüzük: A12.D9A.A01

10 Plinius, *Naturalis Historia*, XXXIII, 10 (Pliny the Elder, *The Natural History* eds. John Bostock, H.T. Riley)

11 Altın küpe (A17.D9E.M01.KB20a- A17.D9E.M01.KB20b)

12 S. C. Woodhouse, *English-Greek Dictionary a Vocabulary of the Attic Language*, The University of Chicago Library, London George Routledge & Sons, Limited, 1910, 259.

RESTORASYON-KONSERVASYON VE ÇEVRE DÜZENLEME ÇALIŞMALARI

Odeon/Bouleuterion Restorasyon Projesi Ön Hazırlık Çalışması

Odeon/bouleuterion yapısının kazısı önceki sezonlarda tamamlanmış ve rö-löve, restitüsyon ve restorasyon projesinin hazırlanma aşamasına geçilmiş ve proje çizdirilmeye başlanmıştır. Proje mimarı ve statik uzmanın tavsiyesiyle yapının zemin etüdünü yapmak ve sahne binasının detaylarına ulaşmak amacıyla 1.80x1. 80 m. ölçülerinde 3 adet sondajın açılmasına karar verilmiştir. Proçizimi devam etmekte olup, sona erdiğinde sondajlar sahne binasının hemen doğu tarafında, açılmış ve çalışmalarda herhangi bir buluntuya rastlanılmamıştır. Sondaj kazıları bitirildikten sonra, gerekli gözlem ve analizleri yapılarak statik uzmanları tarafından raporu hazırlanmış, sondajlar kapatılmış ve mimar tarafından proje kapsamında rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesi tamamlanarak Kütahya Koruma Kurulu'na sunulmuş, 2018 Kış ayında proje kabul edilmiştir. Gerekli bütçe sağlandıktan sonra proje uygulamasına geçilecektir (Çizim: 1).

Penkalas Projesi Sondaj Kazısı ve Restorasyon Ön Hazırlık Çalışması

2017 Yılında Penkalas'taki çalışma, 22.05.2017 tarihinde Kütahya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna sunulan "Aizanoi Kazısı Penkalas/Koçaçay Deresi 2-4 No.lu Köprüler Arası Islah Projesi" kapsamında Öğr. Gör. Mustafa Çimen tarafından yürütülmüştür. 2. No.lu Roma Köprüsü'nde Bursa 14. Karayolları Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan restorasyon çalışmaları sırasında Roma Köprüsü'nün kuzeybatı duvarındaki çalışmalarda köprüye ait olduğunu düşündüğümüz üzeri bezemeli korkuluk (parapet) bloğu bulunmuştur. 4 No.lu Roma Köprüsü'nün mansap kısmının batısındaki taşkın koruma duvarlarının önünde yer alan toplam 176 adet kireçtaşı duvar bloğu ile devşirme mimari elemanların kaldırılması, envanteri ve tasnifi yapılmıştır. Kurul kararıyla taşkın koruma duvarları önünde yer alan dolgu toprak kaldırılarak, dolgu toprak içinden çıkarılan mimari plastik eserlerin envanter ve belgelemesi yapılmıştır. Dolgu toprağının alınması sırasında A17.PMP.177'den A17.PMP.332'e kadar olan taş eserlere envanter numarası veri-

lerek kazı kayıt veri tabanına girilmiştir. Çalışmalar sırasında 4 No.lu Roma Köprüsü'nün güneydoğu kısmında kalan taşkın koruma duvarının kesitindeki toprak dolgudan aşırı korozyona uğramış ve üzerinde taşçık ve kalker tabakası bulunan 10 adet bronz sikke (A17.P.S01-A17.P.S10) tespit edilmiştir. Kütahya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 18.08.2017 tarihli ve 4149 No.lu kararı doğrultusunda alandaki üst toprak dolgusu uygulama projesi öncesinde duvarlara baskı yapmasını engellemek için alınmış ve iklim koşulları yüzünden toprağın duvarlara baskı yapabilme olasılığı en az düzeye indirilmiştir. Bu çalışma için proje uygulayıcısı olan DSİ'nin mühendislerinin de önerisi ve desteği alınmıştır. Duvar sırasının temel seviyesinde ne kadar devam ettiğini ve sağlamlığını tespit etmek amacıyla 2 adet (2x1 m.) ölçülerinde sondaj atılmıştır. Sondajlar neticesinde duvar temellerinin sağlam olduğu ve zemin seviyesine kadar 130 cm. indiği ortaya çıkarılmıştır. Sondaj-1 çalışmaları sırasında ağız, gövde ve kaideye ait pişmiş toprak seramik parçaları tespit edilmiştir. Yine aynı alanda bir tane pişmiş toprak künk, *kalypter* parçası, bir tane mermer *mortarium* (A17.P.M01) tespit edilmiştir. 2x1 m. ölçülerindeki Sondaj-2 çalışmalarında düzgün kesilmiş kireçtaşından oluşan temel seviyesine doğru inen en altta moloz taşlardan düzensiz olarak örülmüş zemin, onun üzerinde ise iki sıra daha düzgün duvar bloklarından oluşturulmuş *pseudoisodomik* teknikte duvar örgü sistemi devam etmektedir. Devam eden duvarın temel seviyesinde yüksekliği 130 cm. dir. Penkalas'taki taşkın koruma duvarlarının genel temizliği yapılmış, duvar örgü sistemi ve derz araları belirginleştirilerek proje çizimlerinin revizesi için hazır hale getirilmiş ve kurula sunulup, proje kabul edikten sonra projenin uygulama etabının başlatılabilmesi için Eskişehir D.S.İ. 3. Bölge Müdürlüğü'ne projenin tamamı teslim edilmiştir (Resim: 4-5).

Mozaikli Hamam Restorasyon ve Konservasyon Çalışması

Kazı başkanlığı tarafından Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nden destek talep edilmiş ve Ankara Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvarı'ndan görevlendirilen uzmanlar yürütücülüğünde mozaikli hamamda çalışmalar gerçekleştirilmiştir (Resim: 6-7).

2 No.lu Roma Köprüsü Üzerinde Bulunan ve Yıkımı Gerçekleştirilen Sivil Mimari Yapının Plan, Rölöve Çalışması

Penkalas projesi kapsamında 2 No.lu köprünün 5 kemer ayağı üzerinde yer alan ve tehlike arz eden 159-161 parsel numaralı, Kemallar Mahallesi A.Özcan Caddesi No:36 da yer alan Bağdadi tekniğinde yapılmış kagir yapının yıkılması için Kütahya Kültür Varlıkları Bölge Koruma Kurulu kararı doğrultusunda 20.06.2017 tarihinde binanın çizim, kesit, rölöve, yapı kimlik envanteri ve fotoğraflama çalışmaları yapıldıktan sonra yıkılmıştır. Yapının taş temelinde 5 adet devşirme olarak kullanılmış mezar steli, duvar bloğu ve parapete ait mimari blokların envanteri yapılarak kazı deposu bahçesine getirilmiştir (Çizim: 8).

Aizanoi Zeus Tapınağı Koruma Önerileri Ön Çalışma Raporu

Zeus Tapınağı duvarlarında bozulmalar ve çatlaklar tespit edilmiş ve acilen Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne yazı yazılarak durum tespiti için İstanbul Merkez Restorasyon ve Bölge Laboratuvarı'nın uzmanlarının gelerek yapıda inceleme yapması istenmiştir. Bu doğrultuda, uzmanlar 11.07.2017 tarihinde Aizanoi'a gelerek yapıda incelemede bulunmuş ve ön rapor hazırlanmıştır. 14. 08.2017 tarihinden Laboratuvar Müdürü Ali Osman Avşar ve uzmanları gelerek yeniden yapıyı incelemiş ve statik raporun hazırlandıktan ve yapının Alman Arkeoloji Enstitüsü'nde eski fotoğrafları da temin edildikten sonra rapor gönderilmiştir (Resim: 8).

Çevre Düzenleme Çalışmaları

Bu kapsamda *macellum*da, kuzey nekropoliste ve Zeus Tapınağı tonozlu alt galerisinde çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Aizanoi kuzey nekropoliste 2012-2013-2014 ve 2017 yıllarında tespit edilen mezarların bulunduğu alanların düzenleme ve koruma çalışması yapılmıştır. D9A, D9D, D9E, D9F ve D9G açmalarındaki tüm basit toprak mezarların dış hattını oluşturan kesitin dış cephesi kesme kaya taş ve moloz taşlarla kuru duvar tekniği ile örülmüş ve taşların arkası toprak dolguyla desteklenmiştir. D9A, D9D, D9E, D9F ve D9G

açmalarının tüm kesitleri pişmiş toprak plaka ve tuğlalarla örülerek toprak kayması önlenmiştir. Çavdarhisar Belediyesi'nin desteği ile Zeus Tapınağı alt galerisine mezar taşları ve altarlar arasına 2014 sezonunda yerleştirilen bilgilendirme tabelalarının yan kısımlarına amber ışığı veren ledler yerleştirilmiş ve alan loş biçimde aydınlatılmış, bilgilendirme tabelaları ile eserlerin görülebilir olması daha mümkün olmuştur. Çavdarhisar Belediyesi'nin desteği ile çalışma tamamlanmıştır. Mozaikli hamam yapısı ile kuzey nekropolis için Türkçe ve İngilizce bilgilendirme tabelaları hazırlanarak yerleştirilmiştir (Resim: 9-10).

ALAN ARAŞTIRMALARI

Alan araştırmaları Aizanoi Mezar Taşlar Corpusu, Aizanoi Cam Projesi, Aizanoi Heykeltıraşlık Eserlerini Araştırma Çalışması, Aizanoi Somut Olmayan Kültürel Miras Projesi, Aizanoi Kültürel Miras Bilincini Geliştirme Projesi olarak sürdürülmüştür.

Aizanoi Mezar Taşları Corpusu

Çalışmalar 04.07.2017 - 28.07.2017 tarihleri arasında Arş. Gör. Ahmet Türkan ve Uzman Zerrin Erdinç yürütücülüğünde devam etmiştir. Çalışmanın amacı Aizanoi ve çevresinde bulunan mezar steli, *bomos*, mezar yazıtı ve ya mezar taşı amacıyla kullanılmış taşları ve tespit ederek envanterinin çıkarılması ve böylece bölgenin Antik Dönemdeki nüfusu, ekonomisi, sosyolojik yapısı saptanacak ve buna bağlı olarak ölü gömme adetleri, insanların ölüm olgusuna bakış açıları ve bu kapsamdaki dinsel tutumları ortaya koyulmaya çalışılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda Aizanoi I. Derece Sit Alanı ve Kentsel Arkeolojik Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı haritasından yola çıkılarak Çavdarhisar İlçesi mahalleleri 2016 kazı sezonu itibarıyla dolaşılmaya başlanmış; ilçe mezarlık alanlarında evlerin içlerinde, ev ve bahçe duvarlarında devşirme malzeme olarak kullanılmış veya arazide serbest halde duran 24 mezar taşı, alınlık ve yazıt parçası tespit edilmiştir (Resim: 11).

Roma Köprülerinin Yüklenici Firma Tarafından Yapılan Restorasyonunun Denetimi

Kütahya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'ndan kazı başkanlığı ve Kütahya Müzesi denetiminde yürütülmesine izin verilen 4 No.lu köprünün restorasyon projesinde uygulayıcı firmanın 2017 yılı çalışmaları 10.04.2017 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Restorasyon çalışmaları köprünün memba ve mansap yönlerinde yaklaşım duvarına kadar uzanan rıhtım duvarlarındaki tamamlamalara geçilmiştir. Bu bağlamda restorasyon projesinde belirtilen yeni imalat taş ölçüleri çıkarılmış ve rıhtım duvarının yapılacağı kısımda düzenleme çalışmalarına başlanmıştır. 2 No.lu Roma Köprüsü'nün restorasyon çalışmaları kapsamında, Emet yönü yaklaşım duvarlarının içinde kalan bölümde kazı yapılarak söz konusu bölümün açığa çıkarılması için yapılan çalışmalar sırasında, köprü yaklaşım duvarlarının bitim noktasındaki giriş kısmına paralel şekilde konumlanan ve pişmiş toprak malzemeden yapılmış olan (künk) su borusu buluntusuyla karşılaşmıştır. Kün hattı sıcak-nem dengesinin korunması amacıyla geleneksel yöntemlerle nemlendirildikten sonra jeotekstil koruyucu örtü ile kapatılarak koruma altına alınmıştır.

Aizanoi Somut Olmayan Kültürel Miras Belgeleme Projesi

Halkbilimci Dilek Yılmaz yürütücülüğünde devam eden proje kapsamında Çavdarhisar ölü gömme adetleri araştırılmıştır. Kemaller, Meydan Yukarı, Cereller mahallelerinde saha anket çalışması yapılmıştır. Çalışmanın amacı, sözlü aktarımlar ile kuşaktan kuşağa miras bırakılan, halkın kültürel belleğinde yer eden anlatıların, imge, simge, pratiklerin zaman içinde ne gibi değişim ve dönüşümlerden geçtiğini saptamaktır. Çavdarhisar ölü gömme adetleri konulu çalışma alan araştırması safhasında ölüm öncesi, ölüm sırası ve ölüm sonrası yapılan adet, uygulama, inanış ve pratikler olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır. 2017 kazı sezonunda anket çalışmalar yapılandırılmış gözlem tekniği ile çalışmalar sürdürülmüştür (Resim: 12).

Aizanoi Kültürel Miras Bilinçlendirme Çalışması

Aizanoi antik kentinde kazı başkanlığı tarafından her kazı sezonu yapılan Kültürel Miras Bilinçlendirme Çalışması 2017 sezonu projesi 21-22.07.2017

tarihleri arasında gerçekleştirildi. Resim Öğretmeni Aslı Vize yürütücülüğünde Çavdarhisar'daki çocuklara Aizanoi Zeus Tapınağı'nda "Uçurtmam Aizanoi'da" etkinliği düzenlendi. Yöre çocuklarına kültürel miras kapsamında Aizanoi antik kenti hakkında bilgi verildi, resimler yaptırıldı ve son olarak Zeus Tapınağı'nda uçurtma şenliği düzenlendi (Resim: 13).

TANITIM ÇALIŞMALARI

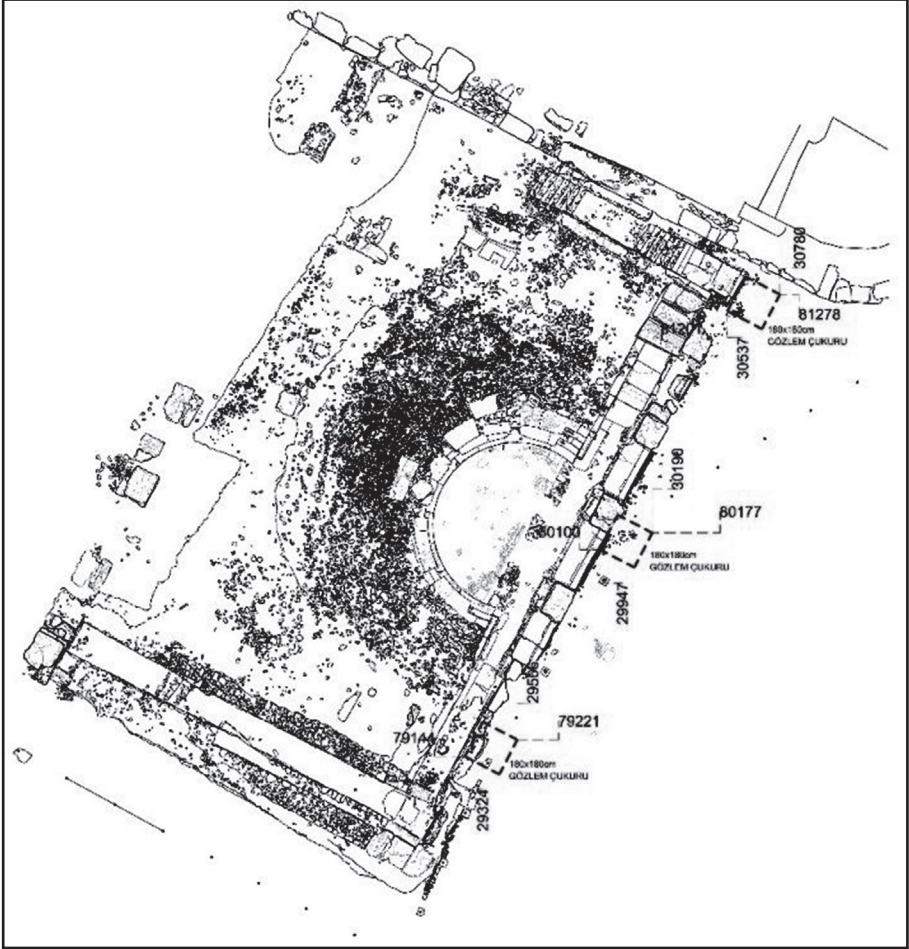
Bu kapsamda 1. Aizanoi Sanat Festivali 21-22.07.2017 tarihleri arasında Çavdarhisar Kaymakamlığı ve Çavdarhisar Belediyesi'nin desteği ile düzenlendi. 21-22.07.2017 tarihleri arasında Akdeniz ve Pamukkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nden akademisyen/sanatçılar tarafından Aizanoi temalı resimler yapıldı ve Zeus Tapınağı tonozlu alt galerisinde 22.07.2017 tarihinde Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Sayın Doç. Dr. Hüseyin Yayman tarafından gerçekleştirildi. 1. Aizanoi Sanat Festivali kapsamında Aizanoi Fotoğraf Yarışması'nın 7.si Çavdarhisar Kaymakamlığı ve Çavdarhisar Belediyesi'nin desteği ile gerçekleştirildi. Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü tarafından antik kentler konserlerinin ilki 22.07.2017 tarihinde Aizanoi 1. Sanat Festivali kapsamında Aizanoi Zeus Tapınağı'nda Orkestra Şefi Burak Tüzün yönetiminde İzmir Senfoni Orkestrası tarafından senfonik türküler konseri verilerek gerçekleştirildi (Resim: 14).

AİZANOI ÖREN YERİ VE KAZILARI İÇİN TESPİT EDİLEN SORUN VE ÇÖZÜM ÇALIŞMALARI

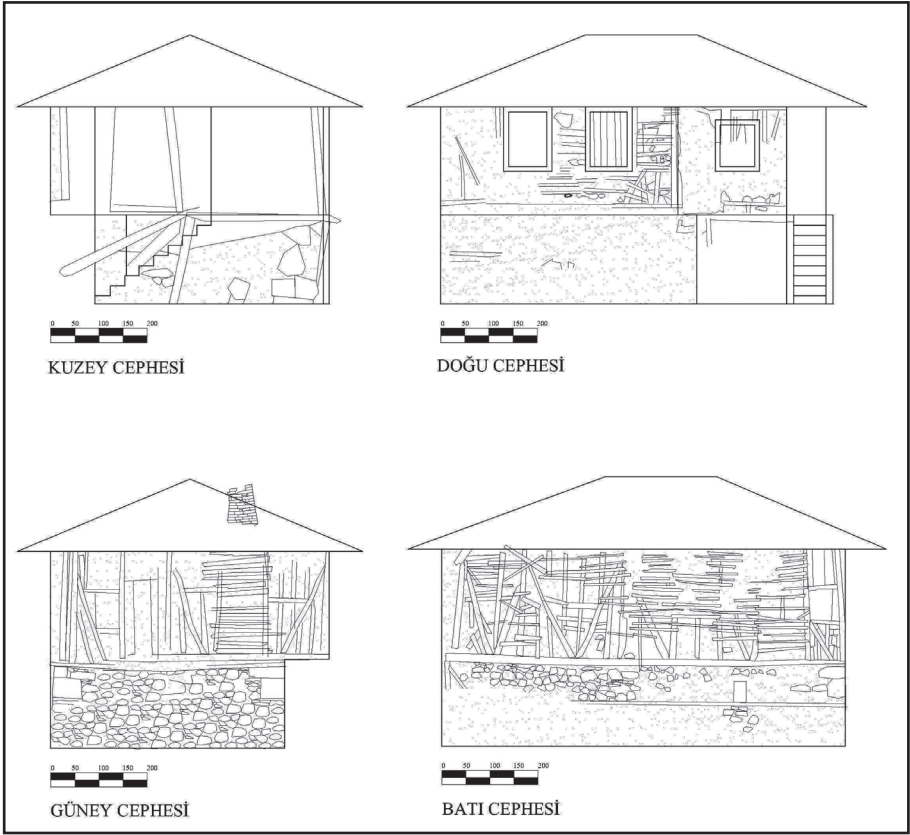
01-02.07.2017 tarihinde Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü Sn. Yalçın Kurt ve Genel Müdür Yardımcısı Melik Ayaz, İzmir Rölöve ve Anıtlar Müdürü ve uzmanları, Kütahya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu uzmanları, Kütahya Müze Müdürü, Çavdarhisar Kaymakamı, Çavdarhisar Belediye Başkanı'na Aizanoi kazısı ve restorasyon hazırlık ve alan çalışmaları hakkında bilgi verildi. 2 gün süren ziyarette Aizanoi antik kentinde öncelikli yapılması gereken projeler ve eylem planı hakkında çalışmalar gerçekleştirildi.

Stadyumda 1247, 1098, 1099 parsel No.lu alanın kamulaştırılmasına karar verildi ve süreç başlatıldı. *Odeon* restorasyon projesinde karşılaşılabacak en

önemli sorunlardan biri yapının hemen yanından geçen araç yolu olup, proje başladığında çok önemli bir sorun haline gelecektir. Yol hattının tapınağın güneyinden verilerek Emet ana yola bağlanması kazı ekibi tarafından önerildi. Bu konu çözümlenmediği sürece burada yaşayan halkın da mağduriyeti çözümlenecek ve bu yol hattındaki sokak sağlıklılaştırmasına katkı sağlayacaktır. Çavdarhisar Belediyesi tarafından Kütahya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na konu önerildi ve koruma amaçlı imar planına yolun da eklenerek çalışmanın başlatılması kararı verildi, belediye tarafından çalışmalar başlatıldı. Bu yol hattındaki evlerin tescili (toplam 31 adet), önerildi ve 18.07.2017 tarihli 4901 sayılı Kurul Kararı ile tescil tamamlandı ve sağlıklılaştırma ile restorasyon süreci için ilk etap tamamlandı. 2. Roma Köprüsü'nde Karayolları Bursa 14. Bölge Müdürlüğü tarafından yüklenici firmaya yaptırılan ve halen devam eden restorasyon çalışmaları nedeniyle köprü kapatıldığı için belediye tarafından hemen güneyine geçici bir köprü yapılmıştır, ancak kullanım açısından şu an yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle D.S.İ. tarafından yeni bir köprü projesi yapılmaktadır. D.S.İ. uzmanları tarafından geçici köprü ayağında zemin etüdü için 25 m. sondaj atılarak karot numunesi alındı ve proje çizim aşamaları başlatıldı. 3 No.lu köprü'nün Karayolları Bursa 14. Bölge Müdürlüğü tarafından yapılması için kuruma kazı ekibi dilekçe yazıldı ve kazı arşivinde çizim, rapor dokümantasyonlarının da paylaşılabilmesi bildirildi. Karayolları Bursa 14. Bölge Müdürlüğü tarafından 3. Roma Köprüsü'nün restorasyon projesi programına aldı. Agorada 502 ile başlayıp 612'ye kadar devam eden parsel alanlarında kazı yapılabilmesi için kamulaştırılması gerekmektedir. Öncelikle korumanın hedefleneceği alanlar üzerinden kamulaştırma yapılacak ve kazı süreci başlatılarak akabinde restorasyon çalışması sürdürülecektir ve kamulaştırma süreci başlatılmıştır. *Macellum* alanı etrafındaki dükkanlar ve Meydan Mah. Taksim Caddesi'nde; Abdullah Özcan Cad. Yukarı Mah. (Tapınak doğusundan *odeona* kadar olan kısım) ve Cumhuriyet Cad. Şehit Kamil Gezer Sok. ve Kazım Damar Sokak, Mozaikli Hamam ile 4 No.lu Köprü arasında kalan sokaklar, sokak koruması ve sağlıklılaştırılması kapsamında çalışmaların başlatılmasına karar verildi (Resim: 15).

Çizim 1: Odeon Rölövesi.

Çizim 2: 2 No.lu Köprü üzerindeki evin rölövesi.

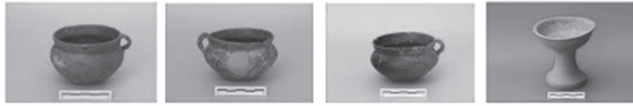
İnhumasyon mezar 3'te bulunan bronz aryballos ve kırmızı organik malzeme (A17.D9D.M03.KB06)

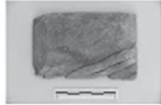
İnhumasyon mezar 3'te bulunan kandil (A17.D9D.M3.PT1) ve bronz ayna (A17.D9D.M03.KB09)

İnhumasyon gömülü Mezar 4'te bulunan bronz tintinabulum (A17.D9D.M04.KB13) ve yeşil amulet (A17.D9D.M04.KB14)

İnhumasyon gömülü Mezar 4'te bulunan 'cupella'lar (A17.D9D.M04.PT03, PT04 VE PT05) ve meşale (A17.D9D.M04.PT01)

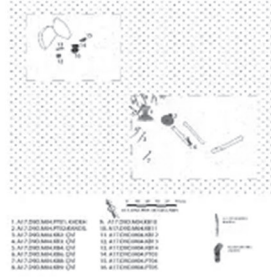
İnhumasyon gömülü mezar 3'te bulunan kozmetik taş tabla (A17.D9D.M03.KB04)

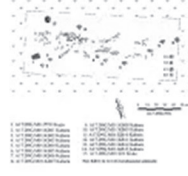
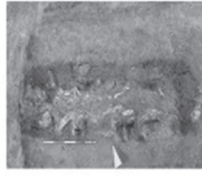
Kremasyon gömülü 2-3 yaşlarındaki çocuğun bulunduğu kadeh (mezar 2) (A17.D9D.M02.PT01) ve mezar içinde bulunan unguentarium (A17.D9D.M02.PT02)

Resim 2: Kuzey Nekropolis, mezarlar ve mezar eşyaları

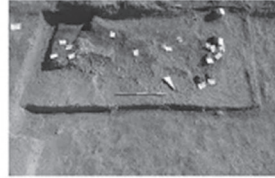
A17.D9D.M04 numaralı mezar ve
A17.D9D.M04.B01 numaralı biryç

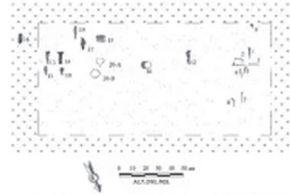
A17.D9G.M01 numaralı mezar

A17.D9G.M05 nolu kremasyon mezarda
bulunan ve M.Ö. 58-59'a tarihlenen Nicomedia
basımı Proconsül C. Papirius Carbo'ya ait bronz
sikke

A17.D9E.M01 numaralı kremasyon mezar
ve çizimi

A17.D9E.M01.KB16 ve 11-A17.D9E.M01.KB20A-B
Kremasyon mezarda bulunan altın yüzük ve küpe

Resim 3: Kuzey nekropolis, mezarlar ve mezar eşyaları

Resim 4: Penkalas Projesi. Taşkın koruma duvarı dolgu toprağı alındıktan sonra.

Resim 5: Penkalas Projesi Sondaj-1 çalışması.

Resim 6: Mozaikli Hamam nemli temizlik öncesi.

Resim 7: Mozaikli Hamam nemli temizlik sonrası.

Resim 8: Zeus Tapınağı koruma önerileri çalışmalarından.

Resim 9: Kuzey Nekropolis çevre düzenlemesi.

Resim 10: Zeus Tapınağı alt galeri ışıklandırma.

Resim 11: Mezar Taşları Corpusu çalışmaları.

Resim 12: Soküm projesi kapsamında yapılan anket çalışması.

Resim 13 Kültürel mirası bilinçlendirme çalışmaları.